

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Dln
polletno 150 Dln
celoletno 300 Dln
za inozemstvo
mesечно 40 Dln
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Dln, za
inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peti-vrsti
malí oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D-50, veliki
po 3 in 4 Dln, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dln
a. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Banski sveti

Velika prednost prehoda iz dvotirnega v enotiren sistem je v njegovi pocenitvi uprave. Mesto dveh uprav je treba vzdrževati sedaj samo eno, ker združuje banska uprava v sebi posle bivših velikih županstev in bivših oblasti. Obenem pa je bilo z združitvijo dveh uprav doseženo tudi veliko poenostavljenje uprave, da se morejo razvijati posli sedaj hitreje. Posebne pridobitve pa izvirajo tudi iz povečanja upravnega ozemlja, ker so vse banovine tako velike, da tvorijo že močna gospodarska okrožja. Treba pa je, da ima banska uprava še eno prednost, in to je ono, ki so jo imele bivše oblasti.

Te so izhajale naravnost iz ljudstva in so bile zato tudi v živem stiku z ljudstvom. Zato je ljudstvo smatralo te oblasti, če so seveda delovale dobro, kot svoje in zato ni z nejevoljo plačevalo oblastnih davkov, ker je vedelo, da na vse zadnje plačuje vse te davščine le za sebe. To prednost oblastnih uprav je spoznal tudi zakonodajalec in zato je z ustanovitvijo banskih svetov hotel tudi banskim upravam zagotoviti prednost oblasti. Ti banski sveti naj bi bili ona institucija, ki bi tvorila vez med ljudstvom in bansko upravo in ti banski sveti naj bi poskrbeli, da izve banska uprava za vse potrebe in upravičene želje prebivalstva. Zato je zakonodajatelj določil banskim svetom ravno pri sestavi banskih proračunov važno besedo, a banski proračun je merodajen za vse delo banske uprave. V sedanjih posebnih razmerah seveda ni mogel dati zakonodajalec banskim svetom tudi že odločilno moč, a to tudi ni potrebno, ker je še vedno bilo tako, da se vsaka pametna misel upošteva. Če bo n. pr. ves banski svet na podlagi tehničnih razlogov priporočal kakšno stvar, potem se pač ni bati, da ne bi banska uprava teh predlogov v polni meri upoštevala. Dobri nasveti najdejo vedno tudi svoje dobro mesto.

Vse je le odvisno od tega, kako se bodo znali uveljaviti člani banskih svetov. Če bodo ti imeli pred očmi le obče interese in popolnoma pozabili na vsake egoistične zasebne, potem je tu že prvo jamstvo, da bodo banski sveti delovali dobro in dosegli svoj namen. Zato mislimo, da spadajo v banske svete samo možje, ki so s svojim delom že dokazali, da se znajo žrtvovati za celoto. Ljudi, ki vedno iščejo le same sebe, pač ni treba v tako važni instituciji, kakor so banski sveti. Člani banskega sveta pa morajo biti tudi čisto neodvisni možje. Ta neodvisnost mora iti tako daleč, da bodo mogli člani banskega sveta brniti interese države in ljudstva tudi pred interesi močnih industrijskih družb in podjetij. Zakaj sila države in naroda ni v posameznikih, temveč v ljudstvu. Kaj nam pomaga, če posamezniki kupijo tudi milijone in milijone, če pa pri tem propada narod.

Glavna naloga banskih svetov bo, da skrbijo za gospodarski napredek države. Zato je jasno, da morajo priti v banske svete ljudje, ki poznajo naše gospodarstvo. Ali naše gospodarstvo ne tvorijo samo bogati tvorničarji, temveč večina našega bogastva izhaja od kmetov in delavčevega dela. Naše kulturno življenje pa ustvarjajo močni intelektualci. Ti stvaritelji naših dobrin so tudi najboljši poznavalci naše sile, ti pa obenem vedo, kje so napake in pomanjkljivosti največje in zato naj bo za te ljudi tudi v prvi vrsti prihranjen prostor v banskih svetih.

Cvet naših ljudi, ne tistih, ki se jih pri vsaki priliki vedno vidi, temveč cvet onih naših ljudi, ki so dejanski ustvaritelji našega napredka, naj bo zbran v banskih svetih. In poleg tega takih mož, ki imajo značaj, da jih narod spoštuje. To pa je prvi pogoj za uspešnost banskega sveta, da uživa spoštovanje naroda. To spoštovanje je najboljša vez med narodom in upravo in to spoštovanje daje tudi narodu prepričanje, da se tudi njegovi interesi na merodajnem mestu spoštujejo.

In še nekaj je največje važnosti. V banske svete spadajo samo možje, ki imajo nad vse razvit čut odgovornosti, ki se bodo ob vsaki priliki zavedali, da so za vsako svoje dejanje odgovorni kralju in narodu. V povojnih časih je ta čut odgovornosti marsikje pustil in nekateri so ga sploh izgubili. Treba pa je, da ta čut zopet povsod prodre, ker samo tako bomo obvarovani vseh onih žalostnih afer, ki jih je bila zlasti povojna doba tako polna.

Na eni strani preprečiti vsak birokrati- zem, na drugi strani pa pripomoči, da dobimo pravo ljudsko upravo, to je visoka naloga banskih svetov. Ne bo jim težko te naloge doseči, ker je ban dravske oblasti inž. Sernec

Razprave o cerkvenopolitičnih vprašanjih Akcijski jugoslovanski škof

Belgrad, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Danes so dospeli z jutranjim brzovlakom v Belgrad ljubljanski škof dr. Jeglič, zagrebški škof doktor Bauer in splitski škof dr. Bonetatič. V Belgradu se jim je pridružil belgrajski škof dr. Rodič. Škofje so predvsem obiskali dvor, kjer so se vpisali v dvorsko knjigo in obenem zaprosili za avdienco. Ob 11 so imeli v nuncijaturi jugoslovanski škofje sestanek s papeškim nuncijem na našem dvoru. Razgovor je trajal eno uro. Ob 12 in en četrt so se zglasili škofje

v pravosodnem ministrstvu, kjer so v enournem pogovoru preresetali z ministrom cerkveno politična vprašanja. Popoldne so skupno obiskali finančno ministrstvo.

Belgrad, 20. nov. (Tel. »Slov.«) V Belgradu se mudi dr. Rittig, zagrebški občinski svetovalec in župnik. Zglasil se je v predsedstvu vlade, kjer je ostal eno uro v razgovoru ter se v imenu zagrebške občine zahvalil za reforme, ki so bile izvedene ob priliki nove razdelitve države na banovine.

Umor uradnika Teodoroviča

Belgrad, 20. nov. AA. Na prošnjo agrarnih interesentov iz občin Beodra in Dragutinova je ministrstvo agrarne reforme že lani odobrilo, da se v omenjenih dveh občinah na velikih posestvih Andora Karačonića izvrši revizija agrarnih objektov in subjektov. Ker je razdelitev v tem ministrstvu že izvršena, je odredil višji agrarni urad v Velikem Bečkereku, da se 8. t. m. in naslednje dni izvrši razdelitev agrarnega zemljišča in da se agrarnim interesentom izroči v dejansko posest. Odposlanec agrarnega urada Stevan Teodorović, ki je izvrševal razdelitev, je ugotovil, da je ena parcela na tem posestvu v površini treh jutir in ki je pod agrarno reformo, zasadena po neki neupravičeni osebi, ki je brez odobritve agrarnega oblastva to zemljo si samovoljno prilastila. To je neki Pajič, trgovec, ki je baje to parcelo od veleposestnikov kupil, a brez znanja in dovoljenja ministrstva agrarne reforme in ministrstva za poljedel-

stvo. Včeraj, 19. t. m., ko je prišla vrsta na to parcelo, sta zahtevala Pajičeva dva sinova od agrarnega odposlanca Stevana Teodoroviča, da ju v zemljiški knjigi vpiše kot lastnika. Tega Teodorovič na podlagi obstoječih zakonskih predpisov ni mogel storiti ter jima je svetoval, naj se pritožita na nadrejeno mu oblastvo. Niso še znane bližnje okolnosti, zakaj sta sinova nato napadla odposlanca Teodoroviča. Znano je doslej samo to, da je bil Teodorović napaden, ko je sedel v voz in ko je eden izmed bratov držal konje za uzdo, drugi pa ga je napadel in mu z nožem prerezal aorto, da je Teodorović na mestu izdihnil. Proti ubijalcema je uveden sodni postopek, a Teodorovičovo truplo so prepeljali v Veliki Bečkerek. Ker je bil pokojni Teodorović vesten in sposoben uradnik in je umrl v izvrševanju službe, je določeno, da se bo pogreb vršil na državne stroške in da bo na krsto položen venec ministrstva za poljedelstvo.

Za notranjo kolonizacijo

Kmetijski minister za podpiranje naseljencev in zadružništva

Belgrad, 19. nov. AA. Kolonijam naših dobrovoljcev, optantov, kolonistov in drugih agrarnih interesentov se dolej ni posrečilo zbuditi primerno pozornost za njih gospodarski in kulturni prosep. Tako pristojna oblastva kakor tudi zasebni interesenti so jih po krivici zanemarili. Zlasti je izostala vsaka moralna podpora s strokovnimi posveti, ki bi bili psihološko učinkovali, da se ti ljudje počutijo v svojih novih domovih kakor doma. To velja zlasti tudi za gospodarske in socialne ukrepe, ki so za organizacijo njihovih novih domačij potrebnejši kakor kdaj prej. Da bi se tudi našim kolonistom šlo v tem pogledu na roko, je minister poljedelstva dr. Oto Frankeš razposlal okrožnico na vse bane, pozivajoč jih, naj posvetijo vso pozornost našim naseljencem. Pred vsem morajo bane pozvati svoje strokovne poljedelske referente, da prirejajo s po-

možjo sreskih poljedelskih referentov po naših kolonijah predavanja in tečaje v zmislu čl. 10, 12 in 16 zakona o pospeševanju poljedelstva. Ravno tako naj veterinarski referenti s pomočjo sreskih referentov, zlasti pa z občinskimi, kjer jih imajo, organizirajo čim pogostejša predavanja in tečaje iz veterinarske stroke. Občine naj opozore, naj njeni organi, zlasti beležniki, poslovodje in inteligentnejši občani, posvečajo večjo pažnjo članom kolonij in da posejajo kolonije v njihovem okolišju čim pogostejše. Posebna pozornost naj velja propagandi za ustanavljanje raznovrstnih zadrug, predvsem produktivnih. Referenti morajo po prirejenih predavanjih in tečajih oddati poročila banom, ki bodo na osnovi teh poročil sestavljali referate za ministra s svojimi nadaljnjimi predlogi glede povzdige naših naseljencev.

Pogodba z velenjsko elektrarno potrjena

Belgrad, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Na predlog gozdarskega in rudarskega ministrstva je predsedstvo vlade odobrilo pogodbo sklenjeno med državnim premogovnikom Velenje in Kranjskimi deželnimi elektrarnami za izključno dobavo in predelavo električnega toka iz omenjenega premogovnika.

Kakor je javnosti znano, se je zgradila v Velenju moderna električna centrala s parnim pogonom, ki je že danes v stanju, da proizvaja energijo 2.500 konjskih sil, ki se po potrebi lahko vsak čas znatno poveča. Za gorivo pod parnimi kotli se lahko vporablja na licu mesta v rudniku pridobljeni premog, ki je radi svoje mlajše starosti manjše kurilne vrednosti, ter se radi tega ni mogel primerjati z materialom drugih premogovnih slojišč v Sloveniji. Ta nedostatek je bil že mnogokrat vzrok, da rudnik ni mogel konkurirati in je bila celo rentabilnost rudnika že večkrat ogrožena, ker se premog ni mogel prodati. Radi tega se je že pred nekaj leti javila ideja, pretvoriti ta manj vreden premog

v svojem nastopnem govoru že sam poudaril to misel in je zato le od banskih svetov samih odvisno, če bo ta misel v vsej doslednosti izvedena. Vse to pa s ciljem, da se doseže čim večji napredek naroda in države. Ljubicev od naroda in kralja mora biti izhodišče vsega dela banskega sveta in potem bo blagoslovljeno delo banskega sveta. Zato pa v banski svet samo cele možje, ustvarjalce ljudi, osebnosti čistega mišljenja in najčistejših rok, ki imajo srce tudi za najbolj priproste državljan, ker je človek naše krvi in našega rodu.

na licu mesta v kalorično energijo, to pa z zgradbo električne centrale v električno moč, katero po daljnovodih lahko poljubno pošiljamo v zadnjo gorsko vas in v cvetoča mesta.

Tako napravo imamo sedaj v Velenju, katera bo zagotovila rudniku, ki razpolaga z drobnimi premogovnimi zakladi, nemoten obstoj, prebivalstvu pa trajen zaslužek.

Enakega pomena je tudi pogodba, sklenjena med velenjsko in Kranjskimi deželnimi elektrarnami. Te so se namreč zavezale, da prevzamejo za dobo 50 let ves tok iz električne centrale in da prično takoj z zgradbo daljnovodov, ki bodo potekali iz Velenja po Savinjski dolini ob obljubljenih vaseh in trgih do Domžal, ter proti Gorenjski, kjer se bodo spojili z obstoječimi električnimi napravami Kranjske deželne elektrarne na Završnici, ki tudi že razpolaga z 2000 PS. Na ta način bo naše ozemlje prepreženo po električni mreži, iz katere bodo črpali ceno električno moč kmetje, obrtniki in industrijanci, razsvetljavo pa celokupno prebivalstvo.

S hvaležnim priznanjem moramo torej gledati na zasluge sedanjega gozdarskega in rudarskega ministrstva, da je v svojem temeljitem gospodarskem pojmovanju podpiral to akcijo in jo dovedel v fazo, s katero se ustvarja slovenskemu ozemlju trden temelj vsestranskega gospodarskega razvoja in procvita.

Za žrtve morilca Babiča

Zagreb, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji mestnega finančnega odbora je župan g. dr. Srkulj predlagal, da naj se določi za rodbini detektivov, ki jih je ubil Mijo Babič, mesečna podpora. Predlog je bil sprejet.

Italija, Heimwehr in emigranti

Belgrad, 20. novembra. (Tel. »Slov.«) Pa radokсно je, da je na pisanje jugoslovanskega tiska proti akciji Heimwehra in jugoslovanskih emigrantov frankovcev, reagiral italijanski tisk na oster način, medtem ko je avstrijska javnost v glavnem odobrila pisanje jugoslovanskih listov kot upravičeno obrambo jugoslovanskih interesov.

Italijani si prizadevajo prikazati svetu, kako hoče jugoslovanski tisk vprijeti zoper Avstrijo kampanjo. To absolutno ni res. Jugoslovanska javnost veruje v vlado dr. Soberja in se bo tudi veselila, ako se mu bo posrečilo izvesti notranjo razorožitev takih društev, kot je Heimwehr, ki ogrožajo ne samo mir v sednji Avstriji, ampak sploh v Srednji Evropi.

Medtem ko italijanski tisk napada naše liste, je karakteristično, da o Heimwehru ali popolnoma molči ali pa ga brani. Rimska »Tribuna« n. pr. hoče Avstrijo posvariti in jo odvrača od Jugoslavije, češ, da ta država hoče izvesti nanjo pritisek in to celo vojno. »Tribuna« pri tem poudarja, da smatra tudi za nedopustno spustiti se v diskusijo z jugoslovanskim tiskom o dokazih, s katerimi skuša Belgrad izzvati sodbo tako zvanega civiliziranega sveta o jugoslovansko-italijanskih odnosih in o vzrokih, ki so dovedli do tega, da so se ti odnosi poslabšali. Fašistične Italije se nič ne tiče, ako se v Belgradu falsificira zgodovina londonskega pakta. Taka diskusija ne bi bila v skladu z dostojanstvom in prestižem Italije kot velesile.

Kampanja proti Heimwehrovcem prikazuje »Tribuna« kot rezultat akcije druge internacionale in framazonstva. Da je pri tem popolnoma napačno tolmačiti hrvatske emigrante in opravičevati nekatere bivše avstroogrške hrvatske oficirje je spričo italijanskega mišljenja na dlani.

»Tribuna« hoče nadalje spraviti jugoslovansko vlado v direktno zvezo z napadi na Heimwehr. Ves svet pa ve, da je naš jugoslovanski tisk tisti, ki se ne vmešava v notranje avstrijske zadeve, nasprotno so ravno emigranti oni, ki vodijo po svojih eksponentih Heimwehrovcem. Jugoslovanski tisk je od prvega početka nastopal proti tej akciji in tako indirektno branil avstrijsko državo in avstrijsko vlado. Interes jugoslovanskega tiska je bil samo ta, da vidi tudi v Avstriji urejeno državo in zato je neresnica, da bi bil hotel Belgrad videti Avstrijo v neredu, kot to trdi »Tribuna«.

Istotako ni točno, da belgrajska vlada širi vesti, češ, da je bila v Zagrebu odkrita zarota za restavracijo habsburške hiše. Nasprotno je avstrijski tisk prinesel prav zanimive informacije o zvezi Heimwehra in frankovcev. Avstrijskemu tisku so bila, kar je jasno, pogajanja med Heimwehrovcem in frankovci bolj znana, nego jugoslovanski vladi. Zato je tudi pričevanje avstrijskega tiska precej verjetno. Kampanja italijanskega tiska ima svojo oporo samo v nekaterih dunajskih heimwehrovskih listih in v frankovskih emigrantovskih krogih, na čelu katerih stoji general Sarkotić.

Tako je včeraj general Sarkotić podal na Dunaju izjavo, v kateri napada našo državo in jo slika v zelo slabi luči. Demantira legitimistično zaroto, kakor tudi to, da bi bil on vodja kakršnegakoli zarotniškega gibanja. General Sarkotić pravi, da je 9. novembra t. l. podal jugoslovanskemu poslaniku na Dunaju Milojeviću svoje nazore glede Jugoslavije in ga prozil, da to sporoči belgrajski vladi. O tem razgovoru ne pove ničesar, smatra pa, da je ta izjava izzvala napad jugoslovanskega tiska. Naravno je, da to ni res.

Jugoslovanski tisk ni ničesar drugega storil, kakor, da je opozoril svet na akcijo Heimwehrovcem in frankovcev ter s tem izvršil te svoje dolžnosti, ker je opozoril na nevarnost za mir, ki bi se lahko povečala, ako bi se akcija Heimwehra razširila. Najboljši dokaz, da jugoslovanski tisk zoper Avstrijo ni postal ofenzivno, ampak le defenzivno je v tem, da je dunajski tisk potrdil argumente naše javnosti. Tudi danes goji jugoslovanska vlada popolno zaupanje v vlado dr. Soberja in je prepričana, da bo ona storila vse potrebno, da ne nastanejo po krivdi Heimwehrovcem v Srednji Evropi vznemirljive komplikacije. Mi se ne vmešavamo v notranje zadeve Avstrije, ker bi to le škodovalo obema državam. Iz pisanja jugoslovanskega tiska je bilo vsemu svetu razvidno, da je naša akcija popolnoma pacifična in tega spoznanja v svetu ne boče zbrisala niti kampanja italijanskega tiska niti izjave generala Sarkotića.

Imenovanja pri banski upravi

Beograd, 20. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so postavljeni pri dravski banski upravi:

za načelnika tehničnega oddelka ing. Matija Kraje, upravnik oblastne tehnične uprave v Ljubljani;

za tehničnega inspektorja v 3/I Ivan Zbrizaj, generalni inspektor;

za tehnične svetnike v I/4 Karol Orel, inspektor, Leon Mencinger, inspektor, ing. Josip Otahal, inspektor, in Vladislav Bevc, inženjer;

za tehničnega svetnika I/5 Alojz Kočvar, inspektor;

za tehnična pristava v I/6 ing. Vilko Pičetič in St. Stolk.

Pred važnimi gospodarskimi pogajani

Novi Sad, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Danes je novosadska borza izdala tale komunikacije. Javili smo že, da so madžarski kmetovalci pričeli z akcijo, da bi se dosegel med Jugoslavijo, Romunijo in Madžarsko sporazum za eksport kmetijskih produktov. Te dni je direktor novosadske borze dr. Gedeon Djundjerski posetil budimpeštanske kmetijske kroge. Obisk je bil čisto informativnega značaja. Naši predstavniki so se sestali z madžarskim eksportnim društvom, ki mu stoji na čelu Elenir Stuah, z zastopniki budimpeštanske borze in drugih gospodarskih krogov. O predmetu se je razvila prijateljska diskusija. Zgleda, da se bo dalo to vprašanje ugodno rešiti. V doglednem času bo prišlo do ponovnega sestanka, na katerem pa se bodo vodili oficijelni razgovori. Sestanek se bo najbrže vršil v Beogradu.

Grški parnik nasedel

Split, 20. nov. (Tel. Slov.) Grški parnik, ki je prišel iz Metkoviča, je nasedel ob ustju Neretve. Ravnateljstvo pomorskega prometa v Splitu je že poslalo svojo ladjo na pomoč.

Za narodno v'ado v Bolgariji

Sofija, 20. nov. AA. Včeraj se je v sobranju pričela razprava glede odgovora na prestolno besedo. V imenu zemljoradnikov je govoril poslanec Markov, ki je s statističnimi podatki orisal težki gospodarski položaj Bolgarske. Posl. Markov je nato dokazoval, da je proračun pretirano visok in da notranji položaj ni normalen. Bolgarska je polna razbojnikov. Posl. Markov je zahteval energične ukrepe proti neprestanim razbojstvom. Zanimivo je, da je posl. Markov v svojem govoru navedel, da je razbojnik Uzunov po 9. juliju 1923 postal član narodnjaške stranke, h kateri je pripadal tudi bolgarski minister zunanjih poslov Burov. Svoj govor je poslanec Markov sklenil s pozivom, da je treba dati Bolgarski ljudsko v'ado.

Ugoden potek pogajanj

Sofija, 20. nov. AA. Bolgarska agencija javlja: Na današnji seji bolgarsko-jugoslovanske komisije, ki ji je predsedoval vodja jugoslovanske delegacije Saponič, je bila končana diskusija o principijelni rešitvi vprašanja dvolastniških posestev. Delegaciji sta se sporazumeli o osnovi kasnejših razpravljanj in o načinu praktične likvidacije tega vprašanja. Diskusija je tekla v najbolj prijateljskem tonu in obe delegaciji sta pokazali živo željo, da se to vprašanje končno reši čimprej, ker je to v interesu obeh držav. Prihodnja seja bo jutri.

Lažni razbojnik Uzunov

Sofija, 20. nov. AA. Po poročilu iz Plovdiva je maskirani neznanec napadel skupino ljudi z besedami »Jaz sem Uzunov«. Ljudje so se tako preplašili, da jih je razbojnik mirno izropal, nato pa odvedel devojko Maro Koševu v neko kolibo. Lažnega Uzunova so prijeli. Orožniki so ugotovili, da gre za nekega mladeniča iz Plevlje.

Protest bolgarskih študentov

Sofija, 20. nov. AA. Studentje pripravljajo oster protest, ker je policija streljala nanje, ko so demonstrirali zaradi reparacij. Studentje so posetili Karadžazova in zahtevali, naj vodjo 4. policijske stražnice upokojijo.

Novi pariški nadškof

Prelata Verdiera so 18. t. m. oficijelno pozvali, da prevzame nadškofijsko stolico v Parizu. Novi nadškof je doslej vodil duhovniški seminar Saint Sulpice. Izbira Sv. stolice se tako v cerkvenih krogih vladnih krogih smatra kot izredno posrečena. Zivažno se komentira dejstvo, da je sv. Oče z imenovanjem navadnega duhovnika na tako odlično mesto znova hotel poudariti, da so brez ozira na prejšnje časti tudi najvišja mesta v hierarhiji dostopna onim, ki so po svojem značaju in dotedanjem delu za to sposobni. Politični krogi poudarjajo, da se je novi nadškof dosedaj omejeval izključno na znanstveno in vzgojno delo, ne da bi dosedaj v javnem življenju bil kakorkoli posebno opazen. Z vsoto gotovostjo se pričakuje, da bo nadškof Verdier že v naslednjih dneh sprejel kardinalski klobuk, kakor je bil doslej vedno običaj v slavni vrsti njegovih škofovskih predhodnikov na pariški stolici.

Ustavna borba na Poljskem

Predsednik poljske vlade za spremembo ustave in za vlado močne roke

Varšava, 19. nov. AA. »Pat« poroča: Včeraj je predsednik vlade Switalski predaval o izprembebi ustave. Njegovo predavanje je bilo oddano potom radia. Predavatelj je najprvo naglašal, da je potrebna reforma ustave in da govori kot politik, ne pa kot pravnik. Nato je označil glavne smernice nove ustavne reforme, ki naj omogoči boljše bodočnost. Podal je kratek pregled ustavnih borb na Poljskem, ki niso drugega ko posledica borbe med desnico, ki je samo proti Pilsudskemu in levici, ki ljubezumno pazi na to, da ohrani suverene pravice narodnega predstavnitva. Sedanja poljska ustava je proizvod narodnega pokreta, ki je prišel do veljave meseca maja 1926. Za tem pokretom je tedaj stala večina naroda. Parlament, ki se identifikira s pojmom naroda, je proti vsaki izdatni ustavni reformi, ki bi zmanjšala njegove prerogative. Opozicija stavlja v parlamentu vedno nove predloge, da tako odloži ustavno reformo. Parlament je s tem svojim postopanjem izgubil stike s ljudskimi množicami, ki se zelo zanimajo za to vprašanje in ki so odločno proti temu, da bi se Poljska vrnila v kaos pred letom 1926. Geografski in gospodarski položaj Poljske je tak, da zahteva čim jačjo državno avtoriteto in čim trdnjšo organizacijo poljske države. Napačno je primerjati poljski parlamentarizem s parlamentarizmom v Franciji in Angliji. Poljska nima onega, s čimer razpolaga Francija in kar izravna razcepljenost parlamentarnih strank. Francija razpolaga z velikim številom močnih politikov, ki jamčijo za stalnost režima in za kontinuiteto francoske politike. Zato v Franciji ne čutijo hude razcepljenosti parlamentarnih strank. Takih osebnosti ni na Poljskem, ki pa je zato bogata s strankami in frakcijami. Zato ni nobene sličnosti med poljskim in francoskim ali angleškim parlamentarizmom. Na Poljskem sedaj ni mogoče sestaviti stalne parlamentarne večine.

Zato se zadnja leta neprestano vrste vlade in njihovi režimi trajajo samo po nekoliko mesecev. Vsaka vlada skuša ostati čimdalje na oblasti. Vrh tega je Poljska še daleč od tega, kar je bistveno za angleško parlamentarno življenje. To je, fair play. Kolikor se da presoditi ta osnovna lastnost angleškega parlamentarnega življenja, ne bo uresničena na Poljskem ne v bližnji ne v daljni bodočnosti. Zato je mogoče rešiti Poljsko pred neprestanimi krizami samo s poglobitvijo avtoritete in oblasti predsednika republike. Politično življenje na Poljskem je tako, da potrebuje močnih osebnosti. Parlamentarni režim, ki je neomejen, vodi neizbežno do hipertrofije birokracije. Ta nevarnost je dokaj manjša, kadar je na vladi režim močne roke. Ustavne reforme ne morejo rešiti onih, ki so za preširoko demokracijo. Načrt opozicijskih strank gre za tem, da se izpremeni samo volilni zakon in da se po drugi strani razširijo prerogative parlame. Te stranke zahtevajo stalno zasedanje parlamenta, celo za primer, da so razpisane nove volitve. Poljski je onemogočen vsak razvoj, ako se ne ustvari močna in stalna vlada. Parlament je proti temu in zato je izključeno sodelovanje glede ustavne reforme.

Ljudske množice so to dobro uvidele in zato zahtevajo odločne ukrepe, ne pa zvočne maksime. Množice hlepe po politiki močne roke v sedanjih težkih gospodarskih in socialnih razmerah. Zato sedanje stremenje po ustavni reformi ni protidemokratsko. Borba za izpremembo ustave res ni lahka. Zato je treba biti potrpežljiv, uslužen, česar ne uvidevajo oni, ki hočejo biti trdoglavi in zle volje. Zato je vlada odločena, da ne odstopi, ne glede na to, ali ima v parlamentu aritmetično večino. Za vlado je večina prebivalstva, in zato: »Bomo v tej borbi zmagali mi!« Tabor, ki se zbira okoli Pilsudskega, bo moral prebroditi še dokajne težkoče, toda ustavna reforma bo končno vendarle taka, kakor jo je zamislil maršal Pilsudski.

Hudi boji na daljnem vzhodu

2000 Kita cev padlo — Uspehi Rusov

Pariz, 20. nov. AA. Po poročilu iz Harbina se je te dni bila huda topovska bitka med Rusi in kitajskimi vojaškimi oddelki v bližini postaje Mančulje. Rusi so obstreljevali kitajske jarke. Kitajci imajo več ko 300 mrtvih in ranjenih. Sovjetski letalci so uničili kolodvor v Daljnem Noru.

Delo odbora za vzhodne reparacije prekinjeno

Pariz, 20. nov. AA. »Echo de Paris« priobčuje komentarje včerajšnjih dogodkov v komisiji za vzhodne reparacije in veli, da velesile niso bile složne in da nosijo zato odgovornost za prekinjeno delo te komisije. Verjetno je, da bo Italija kasneje vendarle izpremenila svoje zadržanje. Bolgarska se očitno udaja podmeni, da ji bo haška konferenca odredila manjše reparacije.

»Journal« napoveduje, da bo morala Bolgarska, ki je odklonila predlog komisije za vzhodne reparacije o 37 reparacijskih obrokih po 12 in pol milijonov frankov, plačati 36 obrokov po 15 milijonov, kakor so to odredili strokovnjaki na pariški konferenci.

Pariz, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Odbor za vzhodne reparacije, ki se je včeraj zopet posvetoval o bolgarskih reparacijah, se je odgodil, dokler se ne vrne bolgarska zastopnika Burov in Molov, ki sta po nedeljskem razgovoru s Tardieu-em odpotovala v Sofijo po nove instrukcije.

O skupni francosko-angleško-italijanski demarši pri bolgarski vladi poroča »Petit Parisien«, da so opozorili bolgarsko vlado na že dovoljene velike popuste in na to, da bodo reparacijski upniki, če Romunija ne sprejme

London, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Po poročilu iz Mukdena so Rusi po hudih bojih, v katerih je padlo 2000 Kitajcev, zavzeli Dalajnoro in Mančuli. Na vzhodni fronti so ruske čete na več krajih prekoračile kitajsko mejo. V Hejhu so zbrane velike množice vojaštva.

zadnjega posredovalnega predloga za 37 anuitet v višini 12,5 milj. zlatih frankov, enostavno prepustili določitev bolgarskih obveznosti odboru za vzhodne reparacije, ki je dosedaj bolgarske anuitete znižal samo na 15 milj. zlatih frankov. »Echo de Paris« pa poroča, da je odbor še včeraj sklenil, prekiniti tudi razprava o bolgar. reparacijah ter da je v zaključ. protokolu ugotovil, da je Bolgarska v nasprotju z časnikarskimi poročili o rezultatu demarše v Sofiji odklonila predloge odbora, ne da bi si izgovorila čas za pomislek. V takih razmerah je torej nadaljevanje razprav popolnoma izključeno. Odbor bo uvedel proti Bolgariji isti postopek, kakor proti Madžarski, ugotovil brezuspešnost razprav in odstopil predmet drugi haški konferenci v razpravo. S tem je delo odbora, ker je prišlo do sporazuma samo z Avstrijo, prišlo do oficijelnega zaključka, dasi je malo zadovoljiv.

Sofija, 20. nov. AA. Komisar Društva narodov Charond je prepovedal izplačilo preostalega zneska investicijskega posojila Bolgarski, dokler bolgarska vlada ne izpremeni novega bolgarskega železniškega zakona, kakor zahteva komisar Društva narodov. Kakor je znano, je ta spor starejšega datuma.

Pred pogajanjmi med Italijo in Francijo

Pariz, 20. nov. (Tel. »Slov.«) O včerajšnjem obisku italijanskega poslanika Manzoni pri Briandu in o italijansko-francoskih predpogajanjih za londonsko pomorsko konferenco, ki so se s tem obiskom obnovila, pišejo francoski listi očitno na višje povelje za največjo previdnostjo, vendar pa izrečno naglašajo, da o italijansko-francoski mornariški pariteti ne more biti nobenega govora. »Excelsior« izjavlja, da Francija spričo svojih front na treh morjih in svojega kolonialnega omrežja ne more dovoliti zmanjšanja svoje mornarice, ki bi potvrdilo ravnotežje v Sredozemskem morju in ki bi ne pomenilo nič manj, kakor da se mora Francija odreči svojemu posebnemu stanju v Afriki. »Echo de Paris« in »Matine« poročata, da se bodo že v najbližjem času začela v Parizu direktna pogajanja med italijansko in francosko delegacijo. »Petit Parisien« smatra, da je Manzoni obiskal Brianda samo zato, da se določi datum za začetek teh posebnih pogajanj. Manzoni se je informiral, o katerih vprašanjih naj se po mnenju francoske vlade razpravlja. »Journal« izjavlja, da pri tem ne gre morda za enostavno številčno

francosko-italijansko zenačenje v mornariškem vprašanju, temveč za »dobro razumevano ravnotežje, odgovarjajoče obojestranskim potrebam.«

„Ugodnosti“ nemške manjšine

Dunaj, 20. nov. AA. Javlja iz Bocna, da je prefekt za pokrajino Bocen izdal dovoljenje za uporabo nemškega jezika v tehle primerih: 1. V restavracijah je dovoljena uporaba tujih jezikov na jelovnikih in s tem tudi nemškega jezika; toda italijanski jezik mora biti na prvem mestu; 2. Napisi v restavracijah, na jedilnem priboru in posodah, ki so bili že od prej nemški, so dovoljeni tudi nadalje v nemškem jeziku, a le dotlej, dokler se ti predmeti ne izrabijo; 3. Na trgovskih pismih in cirkularjih sme biti uporabljena nemščina za italijanskim jezikom.

Dunajska vremenska napoved. Jasno vreme. Ponekod zjutraj megla. Na mnogih krajih ponoči snega.

Vsenarodna koalicija na Češkem

Praga, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Senzacija današnjega dne je sestava nove češkoslovaške vlade, ki je, četudi še ni definitivno izvršena, vendar verjetna za 99%. Ta vlada bi bila vsenarodna, čisto češka koalicija brez Nemcev, Madžarov in slovaške ljudske stranke. Nova vlada bi imela za seboj 46 čeških agrarcev, 39 čeških socialnih demokratov, 32 čeških narodnih socialistov, 25 poslancev češke ljudske stranke, 15 narodnih demokratov in 12 čeških obrtnikov, skupaj 169 poslancev.

Romunija odločno za Malo antanto

Bukarešt, 20. novembra. (Tel. »Slov.«) Poluradni romunski list »Trepate« komentira v uvodnem članku napade italijanskih listov proti Romuniji ter laskanje nasproti Madžarom, kakor tudi ultimativni ton, s katerim se Romunija pozivlja, da naj izbira prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo. List piše med drugim: Miroljubna politika, katere Romunija nikdar ne bo zapustila, ne dopušča niti najmanjše geste, ki bi se mogla tolmačiti kot sovražnost nasproti prijateljskim državam. Kar se tiče zahteve, da se odločimo za ali proti enemu naših prijateljev, moramo ugotoviti, da take zahteve ni moči smatrati za resno. Naša zunanja politika se opira sedaj na neomajno prijateljstvo z našimi velikimi zavezniki, na drugi strani pa na močne vezi, ki nas povezujejo z Malo antanto in Poljsko in ki so sankcionirane z raznimi pogodbami, ki se vedno znova obnavljajo. V tem okviru so utrjene naše simpatije in prijateljstva in ne najdemo nobene nezdružljivosti med našimi čustvi do raznih naših prijateljev, od katerih nobenega ne bomo zapustili. »Adeverule« se izjavlja v popolnoma sličnem smislu.

Stroga pripravljenost dunajske policije

Dunaj, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Dunajska policija je bila predvčerajšnjim in včeraj zvečer in ponoči strogo pripravljena. Stražila je večje število javnih poslopij, med drugimi tudi pošto hranilnico, zvezni kancelski urad in brzojavni urad. Vzrok za take odredbe so bile divje govorice, ki so se širile na Nižjem Avstrijskem in po katerih je prišlo tudi do delne »mobilizacije« heimwehrovskih oddelkov. Oficijelni list Heimwehra poroča o tem danes popoldne, da so imeli včeraj popoldne v parlamentu skupen razgovor zvezna predsednika Heimwehra dr. Steidle in dr. Priemer in pa nižjeavstrijski deželni voditelj Raab radi nesporazumljenj, ki vladajo med štajerskimi in nižjeavstrijskimi Heimwehrovci. Tedaj se je nenadoma zgasil pri njih vojni minister Vaugoin ter jim sporočil, da je bila vlada obveščena o tem, da so Heimwehrovci nameravali ponoči od torka na sredo izvršiti puč in da so bile deloma že tudi pripravljene čete. Tudi se je tiskala proklamacija »na nemški narod«. Zato stavlja voditeljem vprašanje, koliko je resnice v teh vesteh. Heimwehrovska voditelja sta izjavila, da so to nerodne laži, nakar se dali dr. Steidle, dr. Priemer in tudi zvezni kanceler dr. Schober pomirljivo zagotovila. Isti heimwehrovski listi trdi, da so hoteli socialni demokrati s širjenjem takih govoric pritiskati na pogajanja v parlamentu o ustavnih vprašanjih. V enako svrhu jemlje tudi dunajska občina in posebno njeje podrejena Zentral-sparkasse svoje znatne vloge iz bank, da bi razburile bančne ravnotežje in povzročila, da bi pri vladi posredovali glede vprašanja, kakšen položaj bo imel Dunaj v bodoči ustavi. Zvezni kanceler dr. Schober je podal danes v ustavnem odboru zopet popolnoma optimistično izjavo, nakar je bil ta odbor odgođen, da napravi prostor manjšemu delovnemu odboru za končno posvetovanje o ustavnem predlogu.

Cassone si zdravi oko v Rimu

Rim, 19. nov. AA. Minister za letalstvo Balbo je sprejel v posebni avdienci polkovnika Cassoneja, letalskega atašee italijanskega poslaštva v Beogradu. Cassone je prišel v Rim, da si zdravi oko. Balbo je ostal z njim v daljšem in pristrnem razgovoru ter napovedal, da se bo vrnil v Beograd, kjer bo prevzel svoje dosedanje dolžnosti. Minister za letalstvo je čestital Cassoniju k njegovemu povratku v Beograd.

Smrtna obsodba Z'ida

Jeruzalem, 20. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se je izrekla prva smrtna razsodba proti nekemu Zidu, ki je bil spoznan za krivega, da je v Jafi ustrelil dva Arabce, dasi so bile tam že navzoče angleške čete. Dolgoletno ječo, na katero so bili obsojeni Arabci, ki so poskušali napad na Hajfo, pa je vzkljeno sodišče sprejelo v kratkodobno ječo, ki je že prestan s preiskovalnim zaporom.

Napad na pos'anika

Bruselj, 20. nov. (Tel. »Slov.«) V Bruslju je danes tolpa Kitajcev vdrla v kitajsko poslaništvo in zahtevala od poslanika, da izposluje, da bruseljska policija izpusti nekega aretirane Kitajca, ki je pred par dnevi pred kitajskim poslaništvom polčil pekienski stroj, kateri pa ni eksplodiral. Poslanik je izjavil, da ne more posegati v policijski postopek. Nato so Kitajci poslanika pretepli. Policija je zaprla devet Kitajcev.

Največja opera na svetu. V Chicagu so sezidali velikansko opero (na sliki na desni), ki je največja na svetu. Ogromen prostor za gledalce je silno razkošno opremljen, pri odru so pa izrabili vse zadnje pridobitve oderske tehnike. Nad opero se dviga 40 nadstropij visok nebotičnik, v katerem so nastanjeni pisarniški prostori.

Burno življenje slavnega mornarja

Pred letom dni sredi tega meseca se je slavila dvestoletnica velikega angleškega mornarja in raziskovalca Jamesa Cooka, po službi katerega je Anglija dobila nov kontinent. Komaj leto dni zatem pa je dvestoletnica rojstva moža, ki je bil mnogo okretnejši kakor James Cook, četudi ni bil tako slaven mornar. Louis Antoine Bougainville se je rodil 11. novembra 1729 v Parizu kot tretji sin nekega notarja. Domači bi radi videli, da postal pravnik, toda njegov temperament se ni skladal s tem. Kot mladenič je študiral fiziko in komaj je bil 15 dni pri pariškem sodišču, kamor je bil pripuščen l. 1752., je že spisal razpravo o integralnem računu in se takoj potem vpisal med črne mušketirje. Njegova vojaška sposobnost ga je privedla do tega, da je bil l. 1754. prideljen Chevertu d'Alemberto, majorju pri pikardijem bataljonu. D'Alembert je zelo pohvalil njegovo razpravo in mu preskrbel mesto tajništva pri francoskem poslanstvu v Londonu, kjer so ga tamkajšnji matematiki pozdravili kot svojega vrednega tovariša.

L. 1756. je odpotoval Bougainville v Kanado kot pobočnik Montcalma, ki je bil od tedaj njegov idealni junak. V treh naslednjih letih ni noben človek bolje služil Franciji. On je uničil s topovi iz trdnjave George angleško brodogradnjo, organiziral je obrambo slabo oskrbovane trdnjave v Tikanderogu, za katero so mislili, da jo je nemogoče braniti in je tako zavaroval najslabšo točko na Kanadski meji. Takrat ga je tudi adoptiralo neko indijansko pleme, nakar se je oženil s poglavarjevo hčerjo.

V jeseni l. 1758. ga je Montcalm poslal domov v Francijo po ojačenja. Zanimiv je njegov razgovor s takratnim vojnim ministrom Choiseul-om, ki je postal zgodovinski. »Ko je hiša v plamenih,« je dejal Choiseul, »se človek ne briga mnogo za hleve.« — »Sire,« mu je odvrnil Bougainville, »nihče bi vas ne mogel obtožiti, da vzamete stanovanje, kjer prebivate konji.« — Minister se je zaradi tega razsrdil, toda višji vpliv je mladega kapetana zaščitil. Za svojega poveljnika ni mogel dobiti več kot štiristo vojakov in pa ukaz za guvernerja Kanade Vaudreila, da ne sme nič novega začeti, dokler se prej ne posvetuje z Montcalmom. L. 1759. se je vrnil v Quebec in v poslednjih naporih Francije, da ustavi zmagovito prodiranje Angležev, se je zelo odlikoval. Po udaji se je vrnil v Francijo.

Toda življenje na dvoru mu ni ugajalo. Že je snoval naklepe za nova podjetja v korist Francije. V Kanadi so mu trgovci iz St. Mala povedali, da so Falklandski otoki nenadkriljivo središče za ribolov v južnem

Atlantskem morju. Ko je dobil službeno dovoljenje, je takoj zbral tropo naselnikov in odrinil. L. 1764. je formalno zasedel to otočje za Francijo. Po višji naredbi pa je moral ugoditi španskim zahtevam. Sklenil je, da bo skušal raziskati ta skrivnostni ocean, na katerega je že pred desetimi leti Charles de Brosses opozoril francoske mornarje. V decembru 1767 je končno odpotoval iz Montevidea, med potjo je več dni zaman preiskoval otok Peypys. prodrli skozi Magaljanovo ožino in se nato vrgel na raziskovanje Avstralije. Pristal je pri Samo-u in skrbno preiskal nove Hebride. Tedaj se je odločil, da gre proti zapadu vzdolž petnajste stopinje južne širine proti še neraziskanemu obalam Nove Holandije. 4. junija 1768. je opazil nizko klet. Izognil se ji, je vzel svoj prvotni smer in je opazil pozneje še več takih klet.

To je bil kritičen trenutek potovanja. Manjkalo mu je hrane in tudi vode. Dobro je vedel, da mu nova Holandija ne more dati ne tega ne onega. Ko je videl, da mu primanjkuje hrane, je delal z vsemi silami 15 dni, da se je osvobodil te opasne obale.

Po poti, ki je vodila mimo Salomonskih otokov, Nove Irske, Moluccasa in Batavije, je pripeljal končno svojo ladjo »La Boudeuse« nazaj v Evropo in 14. marca 1769 prispel v St. Malo. Za časa svojega potovanja, ki je trajalo 27 mesecev, je izgubil sedem moških. Dve leti je pisal svoje spomine. Nato se je začel baviti z mislijo, da bi prodiral proti severnemu tečaju. Toda l. 1775. je stopil v službo toulonskega eskadrona, a l. 1778. je postal kapetan pri D'Estaingu.

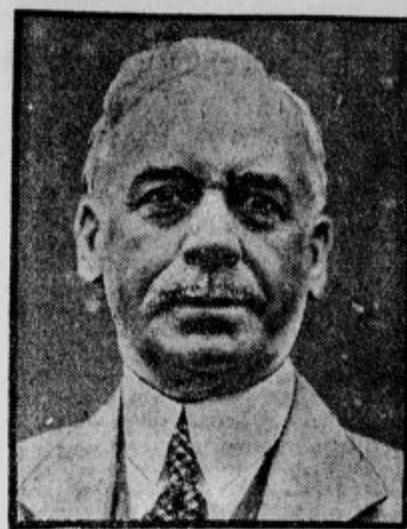
Kakor večina pomorskih častnikov, je bil za časa revolucije pristaš rojalistov. Zaradi tega so ga l. 1793. zaprli. Da je ušel giljotini, se ima zahvaliti dejstvu, da je bil Robespierre ubit. Leta 1783. je bil sprejet v akademijo, Napoleon pa ga je leta 1803. imenoval za senatorja in grofa. Kot starček je živel zelo osamljeno. Umrl je leta 1811.

Desetkrat zaplenjen list

Poljski listi poročajo, da je Lvovsko glasilo neke opozicijske stranke, »Lwowski Kurjer Poranny«, doživelo pred nekoliko dnevi izredno zanimiv slučaj. Izdaja enega dneva je bila desetkrat zaplenjena, dokler ni list izšel na par popolnoma belih straneh z velikim napisom na prvi strani: »Po zaplenbi deseta popravljen izdaja.« Kakor se zdi, morajo biti poljski cenzorji v resnici zelo neusmiljeni ljudje.

Pošten tat

Iz Kjöbenhavna poročajo naslednjo zgodbo: Robert je — pošten tat. Vedno se je zadovoljil z malimi zneski, poleg tega pa je natančno pisal dnevnik, tako da je mogel na policiji točno povedati, kje, kdaj in komu je kaj ukradel. Imel je prihranjenih 100 danskih kron, katere je naložil v banko. Navedel pa je natančno, kje je denar ukradel. Za vsakdanje potrebe je Robert, ki mu je šele 20 let, dobival miloščino od dobrih ljudi. Zadnji čas, je dejal Robert na policiji, sem potreboval čisto malo za življenje, ker sem se naselil v stanovanje neke vdove, ki je bila odsotna in sem si več tednov sam kuhal kosilo in večerjo. Omenjena vdova je izjavila na policiji, da se je Robert, stanujoč za njene odsotnosti v njenih štirih sobah, obnašal čisto dostojno. Ne samo to — ona mu je celo hvaležna, ker je redno čistil parkete, umival okna, varčno ravnal s plinom in električno razsvetlavo in celo nasipal prašek proti moljem ter marsikaj popravil. »Ali ni te zlate ure, ki so jo našli v vaši kuhinji, Robert morda vzel iz kakega vašega predala?« je vprašal sodnik udovo. — »Nikakor ne,« je odgovorila. Robert je pogledal v svoj dnevnik in dejal: »To uro sem vzel nekemu gospodu v tej in tej ulici, tega in tega dne, to in to uro. Uro sem pustil pri gospodinji, da se ji na ta način oddolžim za — gostoljubje.« — Sodnik je tega »poštenega tata« obsodil na leto dni, katere bo prebil v neki polboljševalnici. — »Ko pridete ven, pridite in me obiščite,« mu je rekla pri slovesu udova, »naslov itak poznate. Prepričana sem, da boste postali dober človek.« — »Morda bi vam mogel služiti kot sobar,« je odgovoril ta originalni tat.

James W. Good, vojni minister Združenih držav v Hooverjevem kabinetu, je te dni umrl v Washingtonu na posledicah operacije slepiča.

Še so značaji

Na svoji turneji je nogometno moštvo dunajske Hakoach obiskalo tudi vzhodno mesto W., da bi tam nastopilo. Tisoči gledalcev so se zbrali v stadionu, da bi pozdravili svetovnoznane nogometaše. In kjer so zbrani tisoči, gotovo ne manjka tudi družbe, čije sport obstoji v tem, da skrivaj izmika iz tujih žepov zlate ure, polne denarnice itd. Ali prebivalci mesta W. že poznajo te umetne prijeme in so že trenirani za obrambo napadov na zlate ure in denarnice. Predsedniki raznih društev so tekali semtertja, da uredijo zadnje priprave za nastop, ko je vodja Hakoach ves presenečen zapazil, da mu manjka aktovka,

Umori v Düsseldorfu. Delavci kopljejo na prostoru ob robu gozda, kjer je morilec zakopal svoje žrtve.

Najpripravnejši pomagač

Gospod Alfredo Franzoni v Milanu je imel malo sliko Moseja Bianchija, na kateri je visel z izredno ljubeznijo. Vendar pa je denar, kakor znano, v stanu vplivati tudi na najplemenitejša čustva, posebno če ga človek nujno rabi. In ker se je gospod Franzoni ravno v takem položaju nahajal — je namreč tudi sam slikar — je dal razglasiti, da bi bil pripravljen proti primerni vsoti ločiti se od ljubljene slike. Kmalu ga je obiskal mlad mož, ki je vprašal po ceni slike. »15.000 lir,« je izjavil slikar. »Hm — mislim, da bo šlo,« je dejal tujec. »Veste kaj? Najboljše bo, če neseva sliko kar gospodu, ki me je poslal. On je namreč mož hitre odločitve.« Gospod Franzoni je pritrdil, skrbno zavil svoj zaklad in sledil neznanecu, radoveden, kdo bi bil kipec. Korakala sta med razgovorom po ulicah, dosler ni mladi mož obstal pred hišo značnega milanskega zdravnika za živčne bolezni. »Ah, to je za gospoda doktorja Astolfonija?« je vprašal slikar in njegovo upanje je porastlo. »Da,« je odgovoril neznanec ponosno. »Preskrbel sem mu že celo vrsto izrednih umetnin. Saj morda veste, da je vnet zbiratelj.«

Vstopila sta v hišo. Mladi mož je prosil gospoda Franzonija, naj trenutek počaka v čakalnici, medtem ko je šel sam s sliko k doktorju Astolfoniju. Čez četrt ure se je vrnil: »Slišite, gospod doktor je ves navdušen za sliko. Ampak cena mu je previsoka. Nikakor ne več dati kakor 12.000 lir. Mogoče sami govorite z njim.« V tem trenutku se je prikazal pri vratih tudi zdravnik in povabil slikarja, naj stopi bližje. Gospod Franzoni je takoj pričel govoriti o sliki, hvalil njeno prednost in mu namignil, da je zahtevana vsota prav za prav še prenizka. Doktor Astolfoni je potrpežljivo poslušal, ga ni prekinil niti z besedico, vendar ga je pri tem tako ostro in presunljivo gledal, da je postalo slikarju vedno bolj mučno in je končno utihnil. Nastal je kratek odmor — in nato je izpregovoril zdravnik milo in prijazno: »Tako, tako — ja, ja, seveda. — Ampak sedaj mi pa natančno povejte, kakšne bolečine imate. Pritisk v glavi? Tresenje? ...«

Ko se je gospodu Franzoniju končno z velikanskim trudom posrečilo, da je zdravnika napol prepričal o tem, da je popolnoma normalen in zdrav, je bil mladi mož s sliko že bogve kje.

v kateri se je nahajala vsa potna blagajna, kakor tudi potni listi in izkaznice nogometnega moštva. Ali je aktovko kje pozabil? Ne, saj jo je še pravkar imel pod pazduho. Vsevpriek so iskali, a brez uspeha. Končno so prišli na misel, da je najbrže znana »družba« izvršila tatvino. Tako so sklicali vse člane te »družbe« skupaj in jih na vse pretege zmerjali, kako da si upajo okraati take goste. Zahtevali so od njih, naj takoj vrnejo aktovko, sicer se tekma ne bo vršila. Člani »družbe« so drug za drugim zagotavljali, da niso ukradli aktovke. Končno so prišli na to, da ni navzočen »Rdečkar«, čigar specialiteta je bila tatvina aktovk. Takoj so ga šli iskat na njegov dom. Ko so ga pošteno prijeli, jim je »Rdečkar« s prošnjo za odpusčenje izročil še ne odprto aktovko. Deset minut kasneje se je tekma začela.

»Oče, kaj je egoist?«

— Egoist je človek, ki neprestano govori o sebi stvari, ki bi jih rad ti govoril o sebi.

Lovski plen Hindenburga. Na svojem letnem dopustu je Hindenburg pridno hodil na lov in ustrelil več lepih jelenov. Rogovje bodo sedaj prenesli v Berlin in okrasili z njimi privatno stanovanje Hindenburga.

Maršal Pilsudski, diktator Poljske, se igra s svojima hčerkama.

